

Open access op het INBO: opties, beleid en kosten

Bart Goossens, Peter Desmet

Vlaanderen
is wetenschap

INSTITUUT
NATUUR- EN BOSONDERZOEK

Pieterjan Verhelst

vraagje ivm paper publicatie: wat is beleid bij ons op inbo, zoveel mogelijk open access publiceren ondanks de belachelijke kost die daarbij komt?

Closed access

- **Auteur** (onderzoeker) dient artikel gratis in
- **Vrijwilligers** (editor + reviewer) doen peer review
- **Uitgever**
  - Verwerft auteursrechten van auteurs
  - Zorgt voor typesetting
  - Publiceert artikel (fysiek en/of online)
- **Lezer** (organisatie) betaalt **uitgever** per artikel of via tijdschriftabonnement

Optie	Tijdschrift	Waar is artikel	Beschikbaar	Auteur	Lezer
 Closed	 Subscription	 Tijdschrift	 Niet	 Gratis	 Betaalt

Waarom open access?

- Voor jezelf:
  - Verhoogde zichtbaarheid van je onderzoek
  - Meer citaties
  - Impact op beleid
- Voor anderen:
  - Je werk is beschikbaar voor lezers die er niet voor kunnen/willen betalen
  - Anderen kunnen je bevindingen toepassen
- Omdat het hoort:
  - Versnelt onderzoek
  - Publieke teruggave voor onderzoek betaald met belastingsgeld
  - Verplicht door financierder

Open access: verschillende opties

Optie	Tijdschrift	Waar is artikel	Beschikbaar	Auteur	Lezer
 Hybrid	 Subscription	 Tijdschrift	 Onmiddellijk	 Betaalt	 Gratis
 Gold	 Open Access	 Tijdschrift	 Onmiddellijk	 Betaalt	 Gratis
 Green	 Subscription	 Repository	 Na embargo	 Gratis	 Gratis

Open access: verschillende opties

Optie	Tijdschrift	Waar is artikel	Beschikbaar	Auteur	Lezer
Hybrid	Subscription	Tijdschrift	Onmiddellijk	Betaalt	Gratis
Gold	Open Access	Tijdschrift	Onmiddellijk	Betaalt	Gratis
Green	Subscription	Repository	Na embargo	Gratis	Gratis

Repository
niet commercieel
(geen ResearchGate)

Versie
Accepted version
of preprint

Embargo
6 tot 24 maanden

INBO Open Access beleid (2017)

- Waarom:
  - Onze onderzoeksoutputs vrij toegankelijk en zichtbaar maken
  - Onderzoek met publieke middelen => publieke output
  - Ons onderzoek transparanter maken
  - Voldoen aan vereisten van bepaalde fondsen
- Voor A1 artikels getrokken door (EV)INBO onderzoekers => vaak eerste of laatste auteur

INBO Open Access beleid (2017)

- Green ● is **verplicht**:
  - Via PURE, wordt automatisch na embargo publiek gemaakt
  - Minstens accepted version
  - Ook in geval van ★ gold
- Kosten kunnen betaald worden voor gold ★, hybrid ● niet:
  - Jaarlijkse budget van 20.000 euro voor Article Processing Charges (APC)
  - Directory of Open Access Journals ([DOAJ](https://doaj.org/)) met [CC-BY licentie](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Optie	Tijdschrift	Waar is artikel	Beschikbaar	Auteur	Lezer
~~🚫 Closed~~	~~🔒 Subscription~~	~~📖 Tijdschrift~~	~~❌ Niet~~	~~🆓 Gratis~~	~~💰 Betaalt~~
● Hybrid	🔒 Subscription	📖 Tijdschrift	✅ Onmiddellijk	💰 ~~Betaalt~~	🆓 💰 Gratis
★ Gold	🔒 Open Access	📖 Tijdschrift	✅ Onmiddellijk	💰 Betaalt	🆓 Gratis
● Green	🔒 Subscription	📁 PURE	✅ Na embargo	🆓 Gratis	🆓 Gratis

Belgische wetgeving (2018)

- Voor alle wetenschappelijke artikels (met een link met België)
- Green ● is **verplicht**:
  - Ook in geval van ★ gold
  - Onmiddellijk opnemen in een institutioneel digitaal archief
  - Minstens accepted version
  - Maximaal 6 maanden embargo (12 maanden voor menswetenschappen)

Optie	Tijdschrift	Waar is artikel	Beschikbaar	Auteur	Lezer
~~🚫 Closed~~	~~🔒 Subscription~~	~~📖 Tijdschrift~~	~~❌ Niet~~	~~🆓 Gratis~~	~~💰 Betaalt~~
● Hybrid	🔒 Subscription	📖 Tijdschrift	✅ Onmiddellijk	💰 Betaalt	🆓 💰 Gratis
★ Gold	🔒 Open Access	📖 Tijdschrift	✅ Onmiddellijk	💰 Betaalt	🆓 Gratis
● Green	🔒 Subscription	📁 Repository	✅ 6 maanden	🆓 Gratis	🆓 Gratis

<https://www.ejustice.just.fgov.be/eli/decreet/2018/05/03/2018031080/staatsblad>

cOAlition S: Plan S (2021)

- Voor publicaties uit door hen gefinancierd onderzoek
- OA is **verplicht** (met kwaliteitscriteria <https://journalcheckertool.org/>):
  - Gold , hybrid , green
  - Geen embargo: gebruik [rights retention strategy](#) (een gunst) voor green
  - Auteurs behouden eigendomsrechten (CC-BY licentie)
- Kosten kunnen betaald worden voor gold en hybrid als overgang

Optie	Tijdschrift	Waar is artikel	Beschikbaar	Auteur	Lezer
 ~~Closed~~	 ~~Subscription~~	 ~~Tijdschrift~~	 ~~Niet~~	 ~~Gratis~~	 ~~Betaalt~~
 Hybrid	 Subscription	 Tijdschrift	 Onmiddellijk	 (Betaalt)	 Gratis
 Gold	 Open Access	 Tijdschrift	 Onmiddellijk	 Betaalt	 Gratis
 Green	 Subscription	 Repository	 Onmiddellijk	 Gratis	 Gratis

https://www.coalition-s.org/plan_s_principles/

Horizon Europe (2021)

- Voor publicaties uit door hen gefinancierd onderzoek
- OA is **verplicht** (lid van Coalition S):
  - Gold , hybrid , green
  - Geen embargo (in tegenstelling met H2020)
  - Auteurs behouden eigendomsrechten
- Kosten kunnen betaald worden voor gold en hybrid

Optie	Tijdschrift	Waar is artikel	Beschikbaar	Auteur	Lezer
<del> Closed</del>	<del> Subscription</del>	<del> Tijdschrift</del>	<del> Niet</del>	<del> Gratis</del>	<del> Betaalt</del>
 Hybrid	 Subscription	 Tijdschrift	 Onmiddellijk	 Betaalt	 Gratis
 Gold	 Open Access	 Tijdschrift	 Onmiddellijk	 Betaalt	 Gratis
 Green	 Subscription	 Repository	 Onmiddellijk	 Gratis	 Gratis

<https://bit.ly/horizon-oa>

Algemene OA richtlijnen

- Wetenschappelijke output moet publiek (wetgeving, funders, instellingen)
- OA is **verplicht** via green ●:
  - Institutionele repository (PURE)
  - Accepted version of publisher version
  - Maximaal 6 maanden embargo of onmiddellijk (Horizon Europe)
- OA kan daarnaast ook via gold ★: kosten worden soms betaald

Optie	Tijdschrift	Waar is artikel	Beschikbaar	Auteur	Lezer
~~🚫~~ Closed	~~🔒~~ Subscription	~~📖~~ Tijdschrift	~~✗~~ Niet	~~🆓~~ Gratis	~~💰~~ Betaalt
🟠 Hybrid	🔒 Subscription	📖 Tijdschrift	✅ Onmiddellijk	💰 Betaalt	🆓 💰 Gratis
★ Gold	🔒 Open Access	📖 Tijdschrift	✅ Onmiddellijk	💰 Betaalt	🆓 Gratis
● Green	🔒 Subscription	📁 Repository	✅ Na embargo	🆓 Gratis	🆓 Gratis

Nadelen: weinig veranderd

- Transformative (= hybrid) tijdschriften bestaan nog steeds
- Verplichting voor green is er niet in alle landen
- Weinig niet-Europese financierders in cOAlition S

Nadelen: duur

- Commerciële uitgevers (Elsevier, Wiley, ...) verdienen veel:
  - Closed : abonnementen vaak gebundeld en duur
  - Hybrid : laat “dubbel dipping” toe
  - Gold : [hoge APCs](#) (voor INBO: gemiddeld 2.000€, duurste 3.600€)
- Weinig uitgaven: peer review door vrijwilligers => [woekerwinsten](#) tot 23%

Optie	Tijdschrift	Waar is artikel	Beschikbaar	Auteur	Lezer
 Closed	 Subscription	 Tijdschrift	 Niet	 Gratis	 Betaalt
 Hybrid	 Subscription	 Tijdschrift	 Onmiddellijk	 Betaalt	 Gratis
 Gold	 Open Access	 Tijdschrift	 Onmiddellijk	 Betaalt	 Gratis
 Green	 Subscription	 Repository	 Na embargo	 Gratis	 Gratis

Nadelen: predatory journals

- Nieuwe OA tijdschriften die op de lucratieve gold markt springen:
  - Geen of slechte peer review
  - Geen garantie dat artikel beschikbaar blijft
  - Special issue model
  - Geen nieuw fenomeen (bestaat ook voor closed access) , maar lucratiever
- Oplossingen:
  - [Think, check, submit](#)
  - Directory of Open Access Journals ([DOAJ](#))
  - Blacklists, incl. bv. *MDPI* en *Frontiers in* (die in DOAJ staan)

Oplossingen: green open access

- Voordelen:
  - Gratis
  - Altijd mogelijk (zelfs verplicht) voor Belgische wetenschapper
  - Brede keuze aan tijdschriften
- Nadelen:
  - Artikel pas na 6 maanden beschikbaar
  - Artikel is niet de versie van het tijdschrift
  - Artikel is niet te lezen via het tijdschrift (zie echter [Unpaywall.org](https://unpaywall.org))
  - Gold ★ open access tijdschriften zijn te betalen
  - Vele landen hebben geen wetgeving zoals België

Oplossingen: preprints

- Voordelen:
  - Gratis
  - Heel snelle beschikbaarheid van je artikel
  - Meeste tijdschriften laten dit toe
- Nadelen:
  - Geen peer-review
  - Na peer-review zijn er twee versies, met aparte citaties

1 Camtrap DP: An open standard for the FAIR exchange 2 and archiving of camera trap data

3 Jakub W. Bubnicki^{1,2,†}, Ben Norton³, Steven J. Baskauff⁴, Tom Bruce⁵, Francesca Cagnacci^{6,7},
4 Jim Casaer⁸, Marcin Churski^{1,2}, Joris P.G.M. Cromsig⁹, Simone Dal Farra⁸, Christian Fiderer^{10,11},
5 Tavis D. Forrester¹², Heidi Hendry¹³, Marco Heurich^{10,11,14}, Tim R. Hofmeester⁸, Patrick A.
6 Jansen¹⁵, Roland Kays^{3,16}, Dries P.J. Kuijper¹, Yorick Liefing¹⁵, John D.C. Linnell^{17,18}, Matthew S.
7 Luskin⁵, Christopher Mann¹³, Tanja Milotic⁵, Peggy Newman¹⁹, Jürgen Niedballa²⁰, Damiano
8 Oldoni⁸, Federico Ossi⁵, Tim Robertson²¹, Francesco Rovero²², Marcus Rowcliffe²³, Lorenzo
9 Seidenari²⁴, Izabela Stachowicz^{25,26}, Dan Stowell^{27,28}, Mathias W. Tobler²⁹, John Wieczorek³⁰,
10 Fridolin Zimmermann^{31,32}, Peter Desmet^{8,†,‡}

11 † Corresponding author, ‡ Both authors contributed equally to this work.

- 12 1. Mammal Research Institute, Polish Academy of Sciences, Białowieża, Poland
13 2. Open Science Conservation Fund, Białowieża, Poland
14 3. North Carolina Museum of Natural Sciences, Raleigh, NC, USA
15 4. Jean & Alexander Heard Libraries, Vanderbilt University, Nashville, TN, USA
16 5. School of Biological Sciences, University of Queensland, Brisbane, Queensland, Australia
17 6. Animal Ecology Unit, Research and Innovation Centre, Fondazione Edmund Mach, San Michele all'Adige,
18 Italy
19 7. National Biodiversity Future Centre, Palermo, Italy
20 8. Research Institute for Nature and Forest (INBO), Brussels, Belgium
21 9. Department of Wildlife, Fish, and Environmental Studies, Swedish University of Agricultural Sciences,
22 Umeå, Sweden
23 10. Wildlife Ecology and Management, Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, Freiburg im Breisgau, Germany
24 11. Bavarian Forest National Park, National Park Monitoring, Grafenau, Germany
25 12. Wildlife and Terrestrial Ecosystems, Rocky Mountain Research Station, US Forest Service, Missoula, MT,
26 USA
27 13. Camelot Project <http://camelotproject.org>
28 14. Faculty of Applied Ecology, Agricultural Sciences and Biotechnology, Inland Norway University of Applied
29 Sciences, Evenstad, Norway
30 15. Department of Environmental Sciences, Wageningen University, Wageningen, The Netherlands
31 16. Department of Forestry and Environmental Resources, NC State University, Raleigh, NC, USA
32 17. Norwegian Institute for Nature Research, Lillehammer, Norway
33 18. Department of Forestry and Wildlife Management, Inland Norway University of Applied Sciences, Evenstad,
34 Norway

Oplossingen: diamond open access

- Ook wel *non-commercial OA*, *cooperative OA* of *OA commons*
- **Geen kosten** voor auteurs en lezers:
  - Inzet door vrijwilligers
  - Eventueel ondersteund door universiteiten
- [73%](#) van tijdschriften in DOAJ, 44% van artikels, voornamelijk Latijns-Amerika
- Eerlijker en inclusiever
- Is dit duurzaam?

Optie	Tijdschrift	Waar is artikel	Beschikbaar	Auteur	Lezer
 Hybrid	 Subscription	 Tijdschrift	 Onmiddellijk	 Betaalt	 Gratis
 Gold	 Open Access	 Tijdschrift	 Onmiddellijk	 Betaalt	 Gratis
 Green	 Subscription	 Repository	 Na embargo	 Gratis	 Gratis
 Diamond	 Open Access	 Tijdschrift	 Tijdschrift	 Gratis	 Gratis

Oplossingen: Towards responsible publishing

- Initiatief van [cOAlition S](#), om de nadelen van Plan S op te lossen
- Nieuw publicatiesysteem:
  - Gratis
  - Onmiddellijke beschikbaarheid
  - Eerlijk en inclusief
  - Transparant
- Conclusies van enquête:
  - Brede steun voor preprint, open peer review en open licenties
  - Wereldwijde samenwerking nodig rond erkennings- en beloningssystemen
  - Geld investeren in verantwoorde en rechtvaardige publicatiepraktijken

Bedankt! Vragen?

Open access workshop

Stelling 1

INBO onderzoekers moeten de accepted manuscript version altijd en meteen naar de bib sturen

Stelling 2

**INBO moet meer investeren in
diamond open access**

Stelling 3

**INBO moet niet langer investeren in
gold ★ open access**

Stelling 4

INBO moet het gebruik van *society-led journals* aanmoedigen (APC gratis voor leden)

Stelling 5

INBO moet het gebruik van preprints aanmoedigen

Stelling 6

**INBO moet een eigen
open access tijdschrift oprichten**